

**Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 1 hallituksen esityksestä
Latvian kanssa kauppaa ja taloudellista yhteistyötä koskevista
väliaikaisista järjestelyistä tehdyn pöytäkirjan eräiden määräysten
hyväksymisestä**

Eduskunta on 2 päivänä maaliskuuta 1993 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 2.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lähetystöneuvos Nyyrikki Kurkivuori ulkoasiainministeriöstä ja ylitarkastaja Timo Säjälä tullihallituksesta.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1992 Latvian kanssa kauppaa ja taloudellista yhteistyötä koskevista väliaikaisista järjestelyistä tehdyn pöytäkirjan. Pöytäkirjalla jatketaan Suomen ja Latvian välisessä kaupassa noudatettua tullittomuutta teollisuustuotteiden osalta ja todetaan, että perustettava sekakomitea sopii erikseen maataloustuotteiden osalta noudatettavasta kohtelusta.

Pöytäkirja tulee voimaan valtionsisäistä hyväksymistä koskevien ilmoitusten vaihtamista seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä. Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti pöytäkirjan kanssa.

Latvian kanssa tehtävien uusien järjestelyjen lähtökohdaksi on otettu se, että uusia tulleja ja tuonnnesteitä ei oteta käyttöön maiden välisessä kaupassa. Tämä voitiin toteuttaa joko solmimalla kokonaan uusi sopimus tai jatkamalla valtioseuraannon perusteella Neuvostoliiton kanssa solmittuja kauppapoliittisia järjestelyjä.

Molemmat osapuolet pitivät parhaana uutta, GATTin periaatteisiin pohjaavaa järjestelyä, joka olisi luonteeltaan tilapäinen, mm. koska Latvian ulkomaankauppajärjestelmä oli vasta kehityksessä. Suomi on solminut vastaavanlaisen kauppapoliittisen järjestelyn Viron kanssa 13 päivänä helmikuuta 1992 ja Liettuan kanssa 5 päivänä kesäkuuta 1992. EFTA-maat ovat päättäneet selvittää yhteisesti, minkälaiset kauppa-

poliittiset järjestelyt voisivat tulla kysymykseen Baltian maiden kanssa.

Pöytäkirja allekirjoitettiin Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1992. Allekirjoituksen viivästyminen johtui siitä, että jo parafoituun tekstiin jouduttiin vielä tekemään eräitä korjauksia loka-kuussa 1992, jolloin myös sovittiin yksityiskohtaisista alkuperäsäännöistä, jollaiset sisältyvät EFTA-maiden kolmansien maiden kanssa solmimiin vapaakauppasopimuksiin.

Pöytäkirjalla jatketaan tullittomuutta Suomen ja Latvian välisessä kaupassa kaikkien teollisuustuotteiden osalta. Myöskään määrällisiä tuontirajoituksia ei teollisuustuotteiden kaupassa käytetä. Maataloustuotteiden kohdalla noudatettavasta menettelystä sovitaan erikseen pöytäkirjalla perustettavassa sekakomiteassa. Osapuolet sitoutuvat noudattamaan GATT-yleissopimuksen periaatteita ja määräyksiä keskinäisissä kauppasuhteissaan. Ne pyrkivät kaikin käytettävissä olevin keinoin edistämään kaupallista taloudellista yhteistyötä. Tapauksissa, joissa vaihdettavien valuuttojen käyttö maksuvälineenä ei ole mahdollista, sallitaan vastakauppamennettely yritysten ja yksityishenkilöiden välisissä liikesuhteissa.

Latvia on jo osaltaan ottanut käyttöön toimivan tullitariffin, jossa tullit ovat keskimäärin 15—20 prosentin tasolla. Sekakomitea käsittelee pöytäkirjan soveltamiseen liittyvät kysymykset muun muassa markkinahäiriötapauksissa ja voi esittää muutoksia pöytäkirjaan tilanteen sitä edellyttäessä. Pöytäkirjalla varmistetaan kaupallista taloudellisten suhteiden häiriötön kehitys lähivuosina Latvian talousalueella, joka muodostaa Suomelle luonnollisen markkina-alueen. Pöytäkirjamuoto korostaa järjestelyn tilapäistä luonnetta.

Pöytäkirja merkitsee poikkeusta tullitariffilain (660/87) mukaisiin tullien määriin ja sisältää

siten verotusta koskevia määräyksiä, joista on säädettävä lailla. Eduskunnan hyväksyminen on siksi tältä osin tarpeellinen.

Edellä olevan perusteella valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1992 Suomen tasavallan ja Latvian tasavallan välillä kauppaa ja taloudellista yhteistyötä kos-

Helsingissä 16 päivänä maaliskuuta 1993

kevistä väliaikaisista järjestelyistä tehdyn pöytäkirjan määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Paasio, varapuheenjohtaja Donner sekä jäsenet Aittoniemi,

Haavisto, Jaakonsaari, Juhantalo, Kuuskoski, Miettinen, Ollila, Särkijärvi, Tuomioja ja Wahlström.
